

Haruchhakras

1935

KARUOHAKAS

EESTI NOORSOO KASVATUSE SELTSI TÜTAR-
LASTE GÜMNAASIUMI ÕPILASKONNA AJAKIRI

TOIMETUS: HEDDA KOPPEL, LAINE MOKRIK,
K. VILBERG ÕPETAJASLIIGE: ED. SCHÖNBERG

Nr. 10

28. mail 1935. a.

Nr. 10

SISU: Lõpetajaile. — H. P.: Mis jääb inimesele kestvaks väärtuseks? HELGI VADI: Episood Tartu vabastamisest. — TAMARA PREOBRAŽENSKI: Laale — ELINOR HÜNERSON: Nipet-näpet inglise koolielust. — J. P.: Kohta otsimas. — L. L.: Eesnimedest. — ELLA LUKK: Seiklejad. — Vähemaid teateid

Lõpetajaile.

Jälle on kevad ning lõpul kooliaasta. Mitukümmend noort neidu meie koolist lõpetab koolikursuse ja vabaneb jäädavalt õpitööst gümnaasiumis. Kuhu seavad nad sammud? Osa siirdub ülikooli ja teistesse õppeasutistesse oma haridust täiendama, osa tahab leida teenistust. Ajad on muutunud paljunõudvaiks, sellepärast osutub võitlus teenistuskohdade ja töö pärast edaspidi üha pinevamaks ja raskemaks. Meie loodame aga, et igäüks siiski ala leiab, kus võib olla kasulik oma rahvale ja riigile. Olgu neile tee võimalikult sile uutel otsinguil ja taotlusil!

Koolist lõplikult lahkujatele on veel üks soov: hoitagu side tugev endise õppeasutisega! Meie lõunanaabreil on ilusaks kombeks veel vanadusaastail oma kooli ühel või teisel viisil meeles pidada (osavõtuga kooli tegevusest, annetamisega kooli ettevõtete ja raamatukogu heaks jne.), kas ei võiks see komme ka meie seltskonnas hakata juuri ajama? Ning kooli vilistlaskogu, see näeb heameelega igäüht teie seast oma ridades.

Mis jääb inimesele kestvaks väärtuseks?

Inimene evib kahesuguseid väärtusi: sisemisi ja välimisi, hingelisi ja kehalisi. Täheldatavamaid kehalisi väärtusi on meeldiv välimus ja hea tervis. Tähtsaim hingeline väärtus on kultuurne hing. Inimese sisemised ja välimised väärtused ei ole üksteisest täiesti sõltumatud. Nad mõjutavad tunduvalt üksteist. Eriti suur mõju on sisemisel väärtusel välimisesse. Kui inimese siseilm on väärtuslik, ilus, siis muudab see inimese ka väliselt meeldivamaks. See tõik ilmneb eriti vanemas eas. Inimene, kes noorena ei evinud kuigi suurt meeldivust, omandab selle vanas eas. Näo kortsudest vaaatab välja ilus hing.

Ka teistesse välistesse väärtustesse mõjuvad sisemised väärtused. Näiteks hea tervis saadab pea alati tervete hingedega inimesi. Kui esineb hingelisi rikkeid, pole ka kehaline tervis parim.

Üldse on sisemised väärtused enam hinnatavamad kui välimised väärtused. Viimased on lühiealised, püsimatud. Mida vanemaks inimene saab, seda enam väheneb ta välimiste väärtuste hulk. Nelja-, viiekümendais aastais kaob ilu, kaob tervis, kaovad kõik teisedki kehalised väärtused.

Kuid hingelised väärtused on püsivad. Kord omandatu säilib. Mida vanemaks inimene muutub, seda enam suurenevad ta hingelised väärtused.

Sisemisile väärtusile tuleb omistada suurt tähelepanu. Nad annavad koguni hulgale inimesile elumõtte. Paljud leiavad, et elumõtte seisab ilusa hinge omandamises, oma siseilma avardamises ja süvendamises. Kui inimene on kaotanud kõik muu — lähedalseisvad inimesed, maised varandused, tervise, ilu —, siis jääb ometi midagi, millest otsida uut elumõtet, uut lootust elu jätkamiseks, jäävad nimelt vaimsed väärtused.

Sellepärast tuleb inimelu väärtuste liigitamisel esikoht anda sisemisile väärtusile. Tuleb katsuda omandada kultuurne, vaimselt kõrgel seisev hing. Sellise hinge omandamiseks on tegureid palju. Tähtsamaid tegureid on kirjandus, kunst, teadus. Ka kool, kodu ja kirik mõjuvad siin kaasa. Kõik need tegurid aitavad tõsta iga üksiku kui ka kogu rahva kultuurset taset.

Kui inimene loeb kõrgeväärtuslikke kirjanduslikke teoseid, naudib esmaklassilisi kunstisaavutisi, uurib teadust, siis koguneb inimhinge sügavusisse üht-teist, mis rikastab ja kaunistab siseilma. Tuleb katsuda omandada võimalikult palju. Praegusaja paheks on asjaolu, et huvid laienevad üksnes horisontaalses suunas. Ei huvituta millestki sügavamalt. Kõik on pinnapealne, midagi ei omandata põhjalikult. See on põhjustatud praegusest ajavaimust. Pakutakse liiga palju, liiga mitmekesiselt alult. Pole aega süveneda pakutavasse põhjalikult. Piirduktakse esimeste muljetega, pinnapealsusega, üldteadmisiga.

Selline nähe on taunitav. Inimesed muutuvad pealiskaudseiks. Hingelised väärtused kannatavad selle all. Kultuurse hinge arendamisel on olulise tähtsusega vabaneda ohtlikust pinnapealsusest. Teada kõike, ent ometi mitte midagi, on paheks. Inimese juures, kes evib mainitud pahe, pole õigustatud rääkimine ta kõrgeist sisemisist väärtusist. Sisemiste väärtuste puudumine tähendab aga kõige püsiva, kestva puudumist.

Raske on elada, kui pole midagi, mis oleks igavesti kestev; kui kõik on üha muutuv, üha kaduv. Sellepärast peaks olema meie kõikide püüe sisemiste, enam püsivate väärtuste omandamine.

H. P.

*E. N. K. S. Tütarl. Gümnaasiumi õpilaskonna juhatus.
Istuvad (vasakult paremale): V. Tatar, H. Koppel
(õpilaskonna juhataja), H. Roorand (õpetajasliige);
seisavad (vasakult paremale): N. Suu, E. Martin,
O. Hain, S. Mäesepp, N. Raudsepp.*

Episood Tartu vabastamisest.

Jänese silla juures.

Tõusva talvepäikese esimesed kahvatud kiired sädelesid puhtal lumivaibal. Vihane tuul oli jõe kohati lumest puhastanud, neil laikudel peegeldus nüüd nõrka päikesevalgust. Oli vaikne; erutav, kärarikas päev — Tartu vabastamispäev — hõõrus veel und silmist.

Järsku kõlas läbi puhta õhu tume vile. Lõpmatud, kaugusse kaduvad raudteeroodad hakkasid tasa kõmisema, siis ilmus eemalseisvate saledate kuuskede tagant tume pikk ja looklev imeelukas. See vuras lähemale oma sajal veereval jalal, kindlas rütmis ja »sülitas« keskelt pikkadest torushuultest musta suitsu, mis suure pilvena heledale taevafoonile näis jäävat rippuma. Lähenedes vähendas rahusegaja kiirust; lõppeks jõe äärde jõudnud, jäi ta järsu nõksatusega seisma, kusjuures hele rigin kandus läbi ta kogu kere. Keskel asuv suu pahmis nüüd oma hiiglaavausest veelgi tumedamaid pilvi taeva alla. »Elukas« ärkas nagu kivilinenud seisakust ellu, sest tema kõigist lülidest hakkas inimesi välja hüppama. Ja milliseid inimesi! Mehi, nii noori kui vanu, mitmepäevastesse habemetesse kasvanud, kaua vett

nägemata tahmased näod elavate pruunide kui ka unistavate siniste ja kaugusse vaataivate helehallide silmadega julgelt karvaste vene talimütside alt välja vaatamas; tugevad sirged kehad hallides pihtkasukates imeelikult laiad ja kohmetud, jalad kindlalt pikkades, suurtes viltides, armsamate koduste kootud eestikirjalised soojad käpikud käes ja varjav sall kaelas, üle õla aga suur raske täägiga püss. Need varajased »reisijad« olid vapramad isamaa-pojad, kes oma kindlusest — soomusrongist — väljusid ja suure ning raske ülesande ees seisid. Nad olid vabahtlikult kokku astunud ja ühinenud, et armast kodumaad kurja vaenlase küüsisist vabastada. Nende õilis töö edenes, kusjuures nii mõnigi nurisemata elu andis. Nüüd oli saanud aeg paljudele nii armast Tartut vaenlase võimusest päästa. Kodumaa pind vabastati samm-sammult võitluse ja verega, nii algas rammukatsumine ka Tartu pärast juba mitu kilomeetrit Tartust eemal, Jänese silla juures.

Paari silmapilgu pärast peatus sealsamas Jänese raudteesilla juures teine niisama-sugune »koletis«, mis hulga sama välimusega mehi välja puistas. Mehed segune-

sid ja hakkasid rühmiti rõõmsalt vestlema. Vähesed ainult norutasid eelseisvale võitlusele mõeldes, ennemini rõõmustas kui kurvastas neid võitlus.

Nüüd erinesid mõlema soomusrongi mehed üksteisest ainult pahema käe valgele lindile märgitud soomusrongi numbri poolest. Nagu neist selgus, olid kohal esimene ja kolmas soomusrong. Värske, kohe lumi oli varsti tallatud suurtes saabastes meeste edasi-tagasi sõelumisest, ja puhas lumelõhnaline õhk segunes tubaka kibeda lõhnaga. Loodus äratati tugevate madalate mehehäälte kõminaga.

Kasutades peatust, olid kõik kohustusvabad mehed rongilt hüpanud. Improviseeritud dessantvagunid seisis tühjalt ja ahmisid värsket, puhast hommikuõhku, neist enestest aga hoovas paksu halli hõngu. Kahuri- ja kuulipildujate platvormidel seisis üksikud tõsised, liikumatutes nagu kivistunud valvepostid.

Senini suletult seisnud kolmanda soomusrongi terasplaatidega soomustatud, meeste poolt aukartusega armastatud staabivagun laskis nüüd raske ukse pärani lahti sirutada ja kõigist austatud meestel kodumaa pinnale astuda. Kõigi silmad pöörduisid tulijate poole, kehad sirgusid ja käed tõusid uhke kaarega mütside äärde. Sellise lugupidamisega tervitatud tulijad olid pikk ja sirge soomusrongide divisjoni ülem kolonel Parts ja soomusronglastega ajutiselt liitunud noorte partisanide juhataja, vähe lühem, kuid elav ja tumedavereline ülemlieutenant Kuperjanov. Tulijad vastasid meeskonna tervitusele lahke naeratusega: »Noh, poisid, head hommikut! Kas hakkame pihta?« Siis sammusid mõlemad ülemad tõsiselt vesteldes läbi värsket lume rongi ees asetsevatest lahtistest kaitsevagunitest mööda üle jõe mineva kumera harjaga hiigla raudtaladest silla poole. Mehed järgnesid neile sõnatusvaikus. Jõudnud silla juurde, toetus kolonel Parts vägevale sillasambale, kutsus tu-

geva, selge, aga südamliku häälega rongiinseneri meeste hulgast ja andis talle käsu: silla olukord kindlaks teha! Ülemuse juurde rutanud pikk blond mees seisis küünalsirgelt, käsi pingul kõrva ääres, ja kostis: »Just nii, härra kolonel, see tehakse! Kui oleksite nii lahke, härra kolonel, ja lubaksite mulle abilise.« Kui nüüd divisjoniülem vaikseltseisvate meeste poole pöördes küsis: »Kes tahaks oma elu kaalule pannes meid ja isamaad teenida, abistades insener-ohvitseri?«, lainetas puhkenud sosin üle meeste. Siis valitses paar silmapilku vaikust, mille kestel kolonel oma mehi teravalt ja nagu etteheitvalt silmitses. Aralt tõusid hääled: »mina lähen!«, »kas mina ei võiks teid aidata?«, kuni lõpuks kõik koosviibijad soovisid maruliselt, et nad võiksid inseneri abistada. Ülemate kulumukortsutamise peale vaikisid tegutsemishimus süttinud vaprad pojad. Kolonel palus inseneri ise endale tarviliku kaaslase valida, tema ei tahtvat kedagi teiste seast ülendades sellesse hädaohtu saata. Insener valis kõhklematult parima sõbra oma remondirühmast, tänas lahket koloneli ja sammus abiliseга sillale. Seejuures pigistas ta sõbra kätt ja sosistas hardalt: »Sõber, kui sureme, siis sureme koos, meie käes on teiste saatust!« Sõber vastas käepigistusele, nad vaatasid teineteisele hetkeks sügavasti silmi ja sammusid siis mööda liipreid üks ühele, teine teisele sillapoolele. Tükk aega askeldasid julged mehed silla ristpuude vahel, olles silla all, kus nad nagu abitud, väikesed pesast välja kukkumas olevad linnupojad rippusid. Siis ronisid hirmuäratavas kõrguses, kust kukkumine kõvale, läikivale jääle toob kindla surma, kaine julgusega hiiglaste külgedele, kus nad nagu naelteta löödult külmade raudtalade külge klammerdusid. Roomasid siis haigutava tühjuse kohal mööda rööpaid ühelt ristpalgilt teisele, sõnalt, tõsiselt.

Kaldalseisjad jälgisid seda akrobaatikat südamete ägedalt tuksudes ja hirmu-

judinatega seljal. Kergendusohje tõusis meeste rinnust, kui julged insenerid tervetena jälle kindlale maale astusid. Ohtlikult töölt tulijad ruttasid kolonel Partsi ette, tervitasid ja teatasid lihtsalt ja ametlikult: »Kõik on korras, härra kolonel, sild pole mineeritud«. Sõjameeste karmidele nägudele tõusis rõõmuläige. Kolonel Parts lausus südamlikult: »Täna teid!«, kusjuures ta tugevasti kangelaste käsi raputas ja neile silmadesse vaatas. See oli meeste hulka tõttavatele sõpradele suureks ja väärtuslikuks tasuks.

Nüüd pöördus kolonel Parts ootava meestemüüri poole ja algas sõnadega: »Arm-sad vennad, sõjakaaslased!« Vägevalt nagu vasaralöögid kõlasid tema südamest tulevad sügavad sõnad valgenenud, esimestest päikesekiirtest kullatud vaikselt õhus. Vaadates kaugel punetaval silmapiiril asetseva suure eesmärgi — Tartu poole, pidas ta vaimustava kõne. Iga raiutud sõna tungis sügavale kuulavate meeste südamesse, kus ta nagu torkis ja rusus, nii et tugev vabadustung ja võitlusihha jällegi heledale lõkkele löid. Ülem kutsus üles vapraid poegi astuma uut otsustavat sammu vabadusvõitluses, kutsus vabastama kõikidest armastatud ilusat Tartut hirmsa vaenlase käest. Sild on terve, see olevat nagu Jumala läkitus, ka Tema

soovib Tartu vabastamist, ning sellega on siin nüüd juba algus tehtud.

Armastatud divisjoniülema mehine kõne ajas võitlushimulised sõdurid otse marru. Kui kolonel vägeva üleskutsega kõne oli lõpetanud, kajas Emajõe luhtadel vali »elaguk« ja nõusolekut märkiv trampimine. Teisel pool jõge seisvast vaikselt tumedast metsatukast kõmatas järsku tume vali kahuripauk; vaenlane teatas lähedalolekust ja mürsk kuulutas peatselt algavat ägedat võitlust. Vaikuses kuuldus paugu kaja, siis puhkes aga tormilisim vaimustus. Rüsinal tormati rahukult seisvatele rongidele ja karjuti ärritusest ja vaimustusest kähedal häälel: »Maha enamlased!« »Elagu Eesti!« »Tartu vabastame!« »Meie veri kuulub kodumaale!« »Võit või elu!« Suruti püssid tugevamini laiadele õlgadele ja käed kobasid juba võõl rippuva revolvrüüri poole. Rahuloleva naeratusega, eluvõitlustest kui ka sõjast karmistunud joontega suu ümber, järgnesid meeste-rüsinale ülemad. Mõned hüüded, mõni käsk, ja varsti kihutasid »soomusloomad« õnnelikult üle silla, vastu võitlusele, vastu Tartu vabastamisele.

Osavõtnu jutustuse järgi
Helgi Vadi.

Laale.

See oli peale tormi. Päike puistas viimseid kiiri nüüd juba rahulikule merele, rannatasandikule ja kollaste sügislehtedega kaetud teekesele, mis tuli rannast ja, läbistanud metsa, viis kalurikülla, kus rohelisteks ja punaseks vöõbatud majad seisid tihedalt üksteise kõrval. Sellel teel tuli mere poolt neli meest, neli laiaõlalist pikakasvulist kalurit veest nõretavate riietega ja tõsiste, karmide nägudega. Üks neist kandis väikest last mähitult mingisugusesse karedasse riidetükki. See oli pisike, kaunis inimolend

suurte tumedate silmadega, mustad märjad juuksed kleepunud kahvatule näole. Jõuti metsaservale. Siin kolm meestest pöördusid paremale, kuna see, kes kandis last, läks edasi samal teel ja astus sisse esimese majakese aiavärvast.

Samast värvast läksid sisse järgmisel päeval õige paljud, sest peaaegu kogu külarahvas tahtis näha tütarlast, kelle Roosna-Anto oli leidnud tühjast paadist tormisel merel ja kes pidigi jääma tema majja.

Merelt leitud hakati hüüdma Laaleks —

esimese sõna järgi, mis ta oli öelnud Roosna-Antole. Ja Roosna-Laale sirgus nagu kõik teisedki külalapsed, aga ta oli teissugune kui need heledajuukselised vaiksed kaluriplikad, kellele olid võõrad tema mängud ja unistused ning kellele ta kunagi ei avaldanud oma rõõme, sest nad polekski mõistnud neid, kuna Laalet rõõmustas vaid meri, tema ainus sõber. Kui meri oli vaikne, võis Laale tundide kaupa hulkuda lauldes ja hõisates rannal, tundes end rõõmsana ja vabana. Veel rohkem meeldis Laalele tormine meri. Kivil istudes ja lainete mühinat kuulatades ta unustas kogu ümbruse — ni kaunis oli talle tormise mere mõirgamine. Tihti ta unistas valgel liival istudes kaugeist maist ja linnadest. Ja mida suuremaks ta kasvas, seda rohkem ta hakkas armastama merd, seda merd, mis teda oli jätnud ellu ühel tormisel päeval, kui kasuisa oli leidnud ta paadist.

Isegi öösiti ta igatses mere järele ja veetis tihti terve öö istudes kuuvalgel mere ääres.

Juhtus aga, et peale seda, kui Laale oli sattunud kalurikülla, tabas elanikke õnnetus õnnetuse järele, ning et ajal, millal oli möödunud viisteist aastat Laale leiust, iga küla vanem inimene võis õigusega tunnistada, et polnud kunagi elanud sääraseid kurbi päevi ega polnud kunagi kuulnud, et selles külas järjest nii palju õnnetusi oleks olnud. Olgugi et meri oli tihti nõudnud ohvreid, polnud uppunute arv olnud kunagi nii suur kui just nende aastate kestel. Lisaks sellele oli torm viis korda käristanud puruks kõikide võrgud, ja kui viimaste eest oldi veel võlgu, hävitas kohutav tulikahju pea kõik elamud külas. Kalurid olid äärmiselt raskes seisukorras

»Igal õnnetusel peaks olema põhjus«, seletasid vanad eidekesed, kes otsisid pattu, mille pärast rahvale oli saadetud säärane õnnetus. Nad leidsid, et küla elanikud olid olnud küllalt jumalakartlikud ja ausad, järe-

likult ei võinud õnnetus olla tingitud sellest. Tuleb öelda, et kogu külarahvas peale Jumala austas mingi vanaaegse usu jäänusena kaht merevaimu, head ja kurja, kellest kuulnud lugusid uskus nagu tõsiasju. Ning sellest see tuligi, et usuti, mis rääkis vanim emake kogu külas kurja merevaimu võimest saata õnnetus kauni tütarlapse kujul külla. Ei tea, kes seda esimesena väitis, aga varsti uskusid kõik, et Laale on tütarlaps, kes toob õnnetust kogu külale ja kehta kuri veevaim läkitanud. »Ega me räägi ilma põhjendusdeta«, seletati, »kas Roosna-Laale pole ilus kui ingel ja kas pole nähtud teda kõndimas rannas südaööl, milliseid käike ei võta ette ükski teine noor tütarlaps. Aga eks ta käi kõnelemas merevaimuga.«

Nii seletati, ja keegi tõendas, et ta olevat isegi näinud kurja merevaimu jutlemas Laalega.

Nüüd muutus Laale elu veel raskemaks, kui see oli olnud varem. Kuigi tal ennegi polnud ühtki sõpra külas, oli igauks temasse ometi suhtunud enam-vähem heatahtlikult kui vanasse külaelanikusse, mitte kunagi aga säärase põlgusega, nagu nüüd. Läks ta kuhugi, sosistati ja vaadati kahtlaselt ringi; ütles ta midagi, vastati lühidalt, aga juttu ei alustanud temaga keegi. Kasuisagi oli muutunud imelikuks. Laale oli kõigile äkki nagu võõras. Oli nagu polekski ta elanud viisteist aastat nende inimeste seas. Ja hirmsaim — ta ei teadnud ise põhjust, miks ühel päeval kogu küla elanikud vihkasid teda. Nii kestis see peaaegu terve aasta. Ainuke lohutaja Laalele oli meri. Siis ühel päeval kasuisa ütles midagi, mis tõi selguse kogu asjasse. Karmilt ja lühidalt ütles ta seda, mida polnud sõandanud ütelda terve aasta jooksul. Ta olevat armastanud Laalet kui oma last, kuna polevat teadnud selle sõbrustamisest merevaimuga. Nüüd see olevat aga päevselge. Laale ärgu vaielgu vastu, vaid lahkugu kohe tema majast, sest kõik elanikud olevat tema peale pahased

kuna ta hoidvat kogu küla õnnetust oma majas.

Laale ei suutnud vastata midagi. Nüüd ta siis teadis, miks tast oli hoitud eemale kui kiskjast loomast. Ja kõik siis uskusid, et merevaim oli saatnud ta külla, kõik — isegi kasuisa. Ja kõigutada nende kalurite usku, see oleks olnud meeletu katse, seda teadis Laale. Vaikides lahkus ta majast ja jooksis sama teed mööda mere poole, mida mööda oli tulnud kuuesteiskümne aasta eesl neli kalurit, kellest üks oli kandnud süles Laalet; sama teed mööda, millel ta oli rutanud nii paljudel öödel oma armsa mere juurde. Ja kaunistena olid püsinud need ööd Laalemeeles. Siin mere ääres oli ta rahu leidnud oma hingele, oma mõistatuslikule olemusele, sest Laale oli endalegi suur mõistatus. Merest ta oli leitu', seda ta teadis, aga oma vanemaist polnud ta

kuulnud midagi. Kes nad olid, mis keelt nad rääkisid, see oli kõik jäänud saladuseks. Siia külla ta ei kuulunud, ükski polnud siin tema sarnane. Ja oli tema selles süüdi, et ta oli kaunim kui teised tütarlapsed külas ja et välimuselt ei sarnanenud nendega, et ta armastas merd ja selle mühinat? Ainult sellepärast oli arvatud, et ta pole harilik inimene, vaid on miski üleloomulik olend. Mida pidi ta tegema? Külla tagasimineku oleks olnud mõttetu, kuna keegi poleks uskunud ta süütust.

Aga meres möllasid lained, kujutades veidraid vahuseid koletisi, valgeid ja õhtupäikeses pune'avaid hiiglasti. Ja Laale, merest leitu, pöördus selle poole palvega, et ta võtaks tagasi oma lapse...

Kui hommik koitis ja paar naist tulid randa, leidsid nad liivalt Laale laiba.

Tamara Preobraženski.

Nipet-näpet inglise koolielust.

Viibides läinud suvel Inglismaal oli mul õnn veeta mõned päevad paaris inglise tütarlaste koolis. Tahaksin mõnda oma tähelepanekutest sealt jutustada.

Muu hulgas viibisin kaks ööd-päeva Abbot's Hill'i koolis, mis asub Londonist poolteise tunni tee kaugusel, ning hiljem neli ööd-päeva Worcester'i lähedal St. James'i koolis. Mõlemad on nn. »boarding-school«, so. internaat-koolid, esimene kuuekümnene ja teine saja õpilasega. Imelikul kombel olid mõlemas koolis levinud leetrid ja seepärast oli ainult pool tütarlastest tööl, kuna osa neist viibis kooli »sanatooriumis«, osa aga oli pärast kurnavat haigust koju kosumisele lubatud. Seepärast ei näinud ma kahjuks tööd täies ulatuses.

Peale nimetatud asjaolude oli koolidel muidki ühiseid jooni: nii oli ühine kooli kord ja päevakava. Päev algas k. 6.30 h., kui

kõlas äratamiskell. Esimeseks toiminguks oli siis vanniskäimine. Kuigi oli igal majakorral mitu vannituba, oli tüdrukuid liiga palju, et kõik oleksid saanud ühtaegu vanni minna, igapäevane vann oli aga kõikidele ette nähtud. Siingi valitses seepärast täpsus korras: ühed käisid vannis õhtul enne magaminekut, teised hommikul täpsalt määratud ajal. Selle järele olid kõik tüdrukud kohustatud tegema väikese jalutuskäigu, isegi halva ilmaga, ka minimaalne kaugus oli ära määratud. K. 8 kõlas kell hommiku-eineks. Lauda koguti paariviisi ja vaikselt. Koolijuhataja (tütarlaste koolides on see naisjuhataja) lühikese lauapalve järele istuti lauda ja siis algas suur mürin — taldrikute, nuge-kahvlite kolin ja jutukõmin, sest inglise tütarlapsed on üldiselt jutukad ja elavad. Iga päev vahetasid lapsed oma kohti lauas, et ära hoida »parteide« tekkimist. ³/₄9 ko-

guti kooli »chapel'isse« palvele, mille pidas jälle koolijuhataja. Selleks talituseks koguti väga pühalikult ja vaikselt, ja see vaikus kestis ka kogu palve ajal. Sama vaikselt mindi jälle ära, ja siis algas töö.

Tunnid kestsid kuni k. 12 ja siis oli pikem vaheaeg. Tundide vahel ei olnud aga rohkem vaheaega kui 5 minutit kogumiseks klassi. Pärast »lunch'i« algas jälle töö k. 2 ja kestis kella neljani-viieni, ja siis algasid mängud ja sport. Inglise tütarlaste lemmikmänguks on tennis, mida mängitakse alati murul.

Sport ja mängud on, nagu teada, inglise koolides üldse väga tähtsal kohal. Need peavad kaasa aitama lapse kehalisele arenemisele ühelt poolt, aga teiselt poolt ka tema iseloomu arendamisele. Üldiselt peaks küll olema tuttav inglise sportlik termin »fair play«, mis tähendab tõlgituna »õiglane mäng«. Mäng peab arendama juhi võimeid, grupimängu kaudu õpitakse aga ka alistuma oma juhile. »Fair play« tähendab veel seda, et vastaspoolused peavad olema võrdsed, tugevam ei kasuta oma üleolekut teise kahjuks. Suurt rõhku pannakse ujumisele. Kummaski koolis oli ka ujumisebassein ja ujumiseks oli määratud aeg k. 12— $\frac{1}{2}$ 1. St. James'is toimusid minu sealviibimise aegu ujumis- ja elupäästmiskatsed, mille sooritamine oli kohustuslik kõikidele tütarlastele. Katsete vastuvõtmiseks oli kohale sõitnud Kuningliku Elupäästmise Seltsi ametnik. Katsed peeti lahus noorematele ja vanematele. Tahaksin veel juurde lisada, et mängud ja ujumine toimusid alati õpetaja järelevalvel ja kaasabil.

Õppekavades on inglise koolides suurem vabadus kui meil. Erakool võib vabalt valida oma aineid, ja suurem osa koole on erakoolid. Siduv on üldkava ainult neile, kes tahavad õiendada ametliku eksami, mis annab ülikooli astumise õiguse. St. James'i kool on eriti moodne õppeasutis ja ta töötab nn. »Dalton-plaani« alustel, kus iga õpilane individuaalselt enesele aineid võib valida, ja nii

naljakas kui see meie õpilastele vahest ka paistab, igal õpilasel seal on oma isiklik tunnikava. Niisugune süsteem võimaldab õpilastel muidugi enam süvenemist neisse ainetesse, mis neile eriti meeldivad; ühtlasi ei ole õpilane kohustatud õppima aineid, mis temale ei meeldi. See teeb muidugi õppimise üldiselt kergemaks, kindel on aga ka, et inglise tütarlastel on üldiselt vähem teadmisi kui meie tütarlastel samas eas. Inglise tütarlapsed on aga iseseisvamad, ettevõtlikumad, iseteadvamad kui on seda meie omad, ja neil on ka rohkem seda, mida meie nimetame »heaks kasvatuseks«. Selleks aitab muidugi kaasa see, et lapsed kogu kooliaja on õpetajate järelevalvel.

Huvitav oli mul ühel pealelõunal imetleda õpilaste leidlikkust ja fantaasiat. Õpilastele oli lubatud vaba õhtupool, ja kavatus oli seda kasutada pikemaks väljasõiduks mägedesse. Kahjuks oli aga ilm külm ja vihmane. Kiiresti otsustati kokku seada kava lõbusaks ajaviiteks. Mõne tunni jooksul pidi iga klass ühe ettekande valmistama ja ka kostüümi kombineerima. Ained olid umbes järgmised: Noa laev ja selles leiduvad loomad, mereranna pilte, pildid ajaloost, pildid kooli elust, muidugi karikeritult. Kõige vanem klass etendas pedagoogika-nõukogu koosolekut, mis valmistab eriti palju nalja niihästi õpilaste kui ka õpetajate ridades. Aplodeeriti ja naerdi südamest, ning isegi see ei paistnud kellelegi lubamatuna, kui näiteks ühe õpetaja kaunis isesugust ette-taha kalduvat kõnnakut järele aimati, mis eriliselt koomilisena mõjus. Järeleaimatav ise naeris veel kõige enam. Lõppeks paluti mind jutustada Eestist ja laulda mõni eesti laul, millega sain suure menu osaliseks, kuna inglased ise on kaunis viletsad lauljad.

Veel ühel teisel puhul võisin vähe »hiilata«. Kooli keeleõpetajad korraldasid väikese koosviibimise minu sealviibimise puhul. Räägiti läbisegi inglise, prantsuse, saksa ja ka vene keelt (koolis viibis keegi venelane-

põgenik Pariisist, kes oli inglise keele õppimise otstarbel koolis ja omalt poolt tütarlastega prantsuse keelt pidi rääkima), ning suurt tähelepanu äratas siis see, et mina igäuhega ta emakeeles võisin rääkida. Inglise ise pole teatavasti kuigi suured lingvistid — sellest see imetus.

Eestit tuntakse Inglismaal üldiselt vähe, ja mulle on nüüd armas mõelda sellele, et olen ka saanud oma kodumaa tutvustamiseks vähe kaasa aidata. Inglise on seevõrd viisakad, et enne minu tulekut oli püütud Eestit tundma õppida geograafia-raamatute ja entsüklopeediate kaudu, et mind mitte oma teadmatusega haavata. Olin sellest väga liigutatud, kuid tuli läbi elada ka koomilisi momente. Vähem ettevaatlikud olid kujutanud Eestit küll Nõukogude Venes, Balkanil ja isegi Afganistanis. Üldine arvamine oli see, et meie keel on vene keele murdeid. Ühes keskkoolis, mida külastasin, sattusin maateaduse tundi, ja seal paluti mind Eesti üle tund anda, mida ma meeldi tegin, kasutades selleks ka maakaarti ning ühtlasi selgitades, et eesti keelel pole vene keelega midagi ühist.

Eelpoolkirjeldatud koolides tegelesid õpilased oma vabal ajal ka aiatööga. Koolidel olid suured aiad, millest osa oli jäetud õpilaste kasutada. Õpilastele oli antud üksikult või kahe peale väikesed peenrad, millel nad võisid kasvatada, mida ise soovisid. See osa aiast pakkus väga huvitavat kirjut pilti. Kuna minu koolisviibimise aegu kooliaasta hakkas lõpule jõudma, siis korraldati St. James'i aiasaaduste ja lillede näitus, millel ka auhindu jagati. Välja oli pandud aedvili, nagu porgandid, hernerid, oad, sibulad, ja palju lilli. Erilist võistlust peeti lille-

kimpude valmistamise oskuses. Igal võistlusest osavõtjal tuli valmistada lillekimp lauailustamiseks, teine sünnipäevakingiks ja kolmas väike kimbuke rinnale kinnitamiseks või nõõpauku pistmiseks (nn. »buttonhole«).

Mõlemas koolis valitses väga lahke ja sõbralik õhkkond. Mind liigutas eriti laste lahkus ja sõbralikkus minu vastu: neid küsimusi, mida esitati, kuipalju sooviti kuulda meie elust ja olust, kui lahkelt oldi nõus kõike näitama ja mulle abiks olema minu uudishimu rahuldamisel! Kui soovisin teada saada, missuguseid raamatuid tütarlapsed eriti armastavad lugeda, siis olid paljud kohe nõus üles kirjutama kümne raamatu nimed, mis neile eriti meeldinud. Ka anti mulle lahkelt ühe klassi kirjalikud tööd, kui neid huvi pärast lugeda soovisin. Viibisin nimelt klassis, kui see töö tehti.

Õpilastel oli koolis ka palju ringe, nagu meilgi. Kirjeldatud koolides on ka tugevad gaidirühmad. Mina saingi seetõttu koolis viibida ja mind koheldi erilise lahkusega, kuna olen Eesti gaidide peavanem ja viibisin Inglismaal ülemaailmliku peavanema Lady Baden-Powell'i kutsel ja külalisena. St. James'i kooli juurde kuulub ka suur park, kus tütarlapsed oma koondisi ja »picnic'ke« peavad. Esimesel minu sealviibimise õhtul oli minu jaoks korraldatud niisugune picnic-lõkketuli, kus vastastikku tutvunesime, laule laulsime ja sealsamas valmistatud laagritoitu sõime. Muuseas kandsid gaidid ette väikese näidendi, mis sealsamas improvi-seeriti.

Üldiselt sain ma mulje, et inglise kool paneb rohkem rõhku kasvatuslikule kui õpetuslikule küljele.

Elinor Hünerson.

Kohta otsimas.

Oli aprillikuu hommik. Ülo hüppas välja voodist, ringutas. Kell oli alles neli läbi, kuid tagasi voodisse minna ta enam ei tahtnud, olgugi et oli maganud halvasti. Ta lükkas akna lahti, hingas paar korda sügavalt jaheadat hommikuõhku, vaatles siis punetavat idataevast ning kuulatas kevadlindude häälitsusi. Siis äkki turgatas tal meelde see, mis oli talt röövinud ta muidu nii rahuliku une.

Kolm aastat oli ta olnud ülikoolis ning ühtlasi teeninud enesele ülalpidamist kontori-ametnikuna. Isa, Võrumaa väiketalonik, ei suutnud teda palju aidata. Kuid sügisel oli vallandatud osa ametnikke ja nende hulgas ka Ülo Rajamaa. Uut teenistusk kohta ta ei leidnud Tartus ega ka ümbruskonnas ning ülikooli edasijäämine muutus küsitavaks. Juhuslikult aga oli hiljuti vabanenud Aavakaare valla abisekretäri koht ülikoolilinna lähedal. Ülo oli esinenud sooviavaldusega ning täna olid valimised.

Ülo riietus ja läks teise tuppa, kus ema juba asus kangast kuduma.

»Miks sa nii vara tõusid?« päris isa, kes tuli tallist hobuseid söötmast, »Jaan lubas su jaama viia.«

»Mõtlesin jalgrattaga sõita,« vastas Ülo

»Väsid ehk ära,« kahtles ema, »neliküm-
mend kilomeetrit on pikk tee.«

Ülo eelistas jalgrattasõitu. Rongiga sõites oleks jõudnud liiga vara Aavakaarele. Oleks pidanud ootama mitu tundi, ning pole midagi füütilisemat kui ootamine. Jalgrattaga sõites pidi ta koondama tähelepanu sõidule ja teele ning see hoidis ära kahtluste ja ärevuse tekkimise.

Tuppa asus vaikus. Isa hakkas parandama hobuseriistu. Ema kodus. Vend Jaan ja õde Maret toimetasid väljas. Ülo hakkas lugema ajalehte, kuid lugemine ei edenenu-
Viimaks hakkas korraldama oma raamatuid,

ja nii jõudis peagi teele asumiseks paras aeg kätte. Õe ja venna naljatluste saatel sõitis ta välja õueväravast. Ka ema ja isa olid välja tulnud.

Kui ta Aavakaarele jõudis, oli kogunenud sinna juba üle kümne kohasoovija. Oli vanemaid ja nooremaid mehi ning ka mõned naised. Ülo ei tunnud neist kedagi. Ühed jutlesid, teised istusid vaikselt omaette. Mõned näisid koguni vähe umbusklikult suhtuvat teistesse. Ülo istus kellegi ümmarguse näoga keskealise mehe kõrvale. Mees silmitses teda vähe aega teraselt, siis küsis, kustpoolt noorherra olevat. Saanud vastuse ning pärinud veel üht-teist, jäi ta jälle vaikselt istuma. Ta näis olevat mõtteis. Ülo ei tahtnud teda eksitada, kuigi võõras temas uudishimu äratas.

Vähese hilinemisega oli koos ka valla-
valitsus ja -volikogu. Algas valimine.

Ülo väljus, et vaadata vähe ringi Aavakaarel. Talle meeldis siin. Tasased, viljakad põllud, eemal raudtee, selle taga tore mets. Teisel pool heinamaa, mille keskel voolab oja. Kaugemal metsaga kaetud mäekünkad. Varsti ühines temaga keegi noormees, kes ütles enese olevat naabervallast. Ta isal olevat seal talu. Isa olevat küllalt noor ning teda eriti põllutöö ei huvitavat, sellepärast olevat ametis. Ta näis tundvat kohalikke olusid hästi. Ütles mõõdamines, et tal olevat häid tuttavaid ka volikoguliikmete hulgas, ning andis mõista, et temal kohasaamiseks rohkem eeldusi on kui teistel. Ülot see jutt vähe riivas. Miks peab siis valitama taluperemehe ainuke poeg? Ta ei pööranud selle suuremat tähelepanu ning siirdus uuele kõneainele. Nad olid teinud kaunis pika jalgutuskäigu koos. Kui nad vallamajja tagasi jõudsid, lõppes varsti ka valimine.

»Valla abisekretäriks on valitud Ülo Rajamaa,« teatas vallavanem.

Ülo ei tahtnud uskuda, et ta õieti on kuulnud. Ta kaaslane jalutuskäigult heitis talle külma pilgu. Noormees näis olevat haa-
vunud, et teda ei oldud valitud. Ülol oli te-
mast kahju.

Ülo ise tundis end olevat õnnelikuma
inimese ilmas. Nüüd võis ta jätkata õpinguid
ülikoolis teenistuse kõrval. «Kitsal ajal on
inimesel mõnikord ometi õnne,» mõtles Ülo.

I. P.

Eesnimedest.

Praegu on käimas üldine nimede eestis-
tamine, ühes perekonnanimedega kuuluvad
muutmisele ka eesnimed, millest meil umbes
pooled on võõrapärased. Neist eesnimedest
tahtsingi kõnelda. Tugevat mõju avaldab
eesnimedele kirjandus, eriti meil. Esimesis
proosateoseis, et neid rahvale lähemale tuua,
tarvitati tegelaste eesnimedena enamasti eesti
või eestilisemaiks muudetud nimesid. Võõr-
eesnimede ajajärk algab ühes sentimentaalse
kirjandusega 19. sajandi esimesel poolel.
Moes on siis näiteks Rosamunde, Esmeralda,
Pauline, Rosaalie jt. Teine periood algab
ajalooliste juttudega (Saali »Vambola«, Kitz-
bergi »Maimu« jt.). Sellest ajastust on pärit
praegu tarvitusel olevad nimed Linda, Salme,
Aita, Leili, Valdeko, Vambola, Lembit. Eriti
suur oli enne riiklikku iseseisvust saksa mõju
meie eesnimedele. Sakslaste kaudu toodi
süa Gottfried, Wilhelm, Friedrich, Margarethe,
Johanna jne. Tunnen vanaeite, kes pannud oma
lastele eesnimed ümberkaudsete krahvide ja
krahvinnade eesnimede järgi. Sagedasti neil
Friedrichitel ja Wilhelmitel pole oma kõrge-
test nimekaimudest aimugi. Näib, nagu oleks
nimede valimisel olnud ebausku mõõduandev,
et kui panna pojale või tütrele uhke nimi,
siis tast ka midagi saab. Mõnest tõesti sai,
aga vaevalt nimi aitas siin kaasa. Harilikult
need eestlased, kes tundsid end tõsiste eest-
lastena, ei olnudki nii vaimustatud oma
võõrapärasest eesnimest: Friedrich Reinhold
Kreutzwald nimetas end Vidri Reinuks. Peale

eestlaste kristianiseerumist võeti tarvitusele
hulk piiblist võetud nimesid: Jakob, Joosep,
Taavet, Saamuel jne. Kroonikate kirjutamisel
kasutati enamasti ladina keelt, sellepärast
esineb seal mitmes eesti nimes ladinakeelne
sufiks -us. Rahva keskel on see liide tar-
vitusel ainult mõnes üksikus nimes. Nimi
seab inimesele teatavad nõuded, on nimesid,
mis ei sobi igäihele. Elisabethi, Aleksandrat,
Viktooriat oleme harjunud ette kujutama ku-
ningannadena (vähemalt näo järgi), Viktooria
lihtsa eesti naise nimena on võimatu või äär-
miselt naeruväärne. Nimi on nagu rõivas, mis
kas tõstab esile kandja omadused või moodus-
tab terava kontrasti oma kandjaga. Kui ase-
tame kerjuseidele selga pidurüü, ei ole ta veel
daam, veel selgemini pääsevad esile kortsus
nägu ja lõhkenud käed. Kui vaadata kunstnik-
kude töid, siis nagu ei võikski maalitud isik
omada teistsugust nime (Leonardo da Vinci
»Mona Lisa«), nii sobiv on see nägu oma
nimele.

Praegu näib olevat kõige enam armas-
tatud nimi Maret. Maret — saunanaine,
Maret — õmbleja, Maret — kirjanik, Maret —
seltskonnadaam, Maret — ajakirja nimetus jne.
Ühesõnaga — sobiv kõigile! Kahjuks nimi
kulub: mida rohkem teda tarvitatakse, seda
enam kaotab ta oma mõju. Kui kellelgi on
omad põhivaated nimede kohta, siis jäägu
ta neile truuks, minule näib, et sobiks kao-
tada ka võõrapärased eesnimed.

L. L.

Seiklejad.

Oli mul kord suur soov — olla iseäralik, otsida seiklusi, leida igas harilikus asjas midagi iseäralikku, olla hästi poisilik jne. Minu soov ja vaateid jagas mu ustav sõbratar Tots. Lugesime koos »Tom Sawyer'i seiklusi«, vaimustusime, ja sealt selle ilusa asja algus tuligi. Käisime kui kaks haiget kassi ja arutasime, et tuleks midagi erakorralist ette võtta. Asutasime siis »salga«. Muidugi oli ainult kaks salga liiget: Tots ja mina. Aga sellest polnud midagi. Et asi näiks müstilisem, siis pidi algus tegutsemisele pandama öösel kell kaksteist. Tuligi Tots siis öösi minu akna taha (ta elas teisel pool jõge, päris kaugel minust), näugus, nagu meil oli kokku lepitud. Mina kargasin siis ka kohe soojast voodist, riided selga ja aknast välja. Kui salapärane — meeli erutav! Kui nüüd ema ärkab! Olime vaimustuses. Ronisime üle aedade ja otsisime endile kohast paika lepingu kirjutamiseks. Viimaks valisime paiga — ühe pesuköögi taga, kesk prügihunnikuid. Seal vedeles vanu räbalaid, katkisi taldrikuid ja pleekinud luid. Kujutlesime, et luud on inimeste kondid, ja olime väga rahul endi valikuga. Kuu tuli parajasti pilve tagant välja. Pesuköögi sein lömitas kui must tont oma ainsa silmaga — aknaga. Kesköine rahu, mida üksiku kassi haledad näuged segasid; täiskuu, millest mustad pilveräbalad tuule kihutusel üle käisid, — kõik see oli huvitav. Otsisime pärgamendi (võipaberi — ema tagant võetud) ja nõõpnõela välja. Olime surmtõsised. Pühalikult võtsin nõõpnõela ja torkasin sellega Totsile nimetissõrme. Pühalikult torkas Tots minule nimetissõrme. Prohvetlikult tegime veremärgid pärgamendile ja asetaskime siis verised sõrmed kohakuti (seda olime filmis »Verivendlus« näinud). Nüüd siis olime verisõbrad. Vandusime teineteisele truudust surmani. Seadused, nagu näit.: pead aitama oma sõpra igas

hädas! oled kohustatud kõigest heast (sookulaadist) andma pool sõbrale! — kirjutasime ka pärgamendile. Minu nimeks sai »Verine Panter« ja temale »Tulinool«. Enesetega väga rahul, astusime kodu poole. Natuke külm oli, kui tuppa jõudsin. Aknast sisse ronimisel ajasin jalaga vaasi ümber. Ema oli hommikul tõsiselt imestunud ja kohkunud, arvas, et ehk olen kuutõbiseks jäänud.

Sellest ajast peale olime Totsiga lahutamatud. Muutusime emale täielikkudeks pahanduskottideks. Kolasime kõik urkad ja kolkad majas läbi. Kord vallutasime katuse. Kord nuuskisime keldris. Ükskord leidis ema mind kapi otsast, teine kord rippusin ukse küljes. Katsusin kahvleid põrandasse pilduda ja tegin muud metsikust. Kui Tots oli minu pool, oli lihtalt põrgu lahti. Meil olid tarvitusel igasugused salamärgid. Söögilauas kolistasime üksteisele kahvlitega, millest me väga hästi aru saime. Kord leidis ema söögitoa seinalt kriidiga tehtud risti ja saali seinalt samasuguse, mis pidi tähendama peidetud varandust antud kohas. Muidugi saime korraliku peapesu, mis meid sugugi ei »loksutanud«. Lepingus seisis ju punkt 3. all: 1) valitse iseennast! 2) ära ärritu iga tühja asja pärast! 3) ära näita välja, mis su hinges sünnib! 4) jää kindlaks oma põhimõtetele!

Meil oli leiutatud suurepärane viis endid lõbustada asjade »sissetagumisega«. Näit. teenija toob lauale taldrikud. Kuni ta läheb kööki, et teisi nõusid lauale tuua, võtame meie Totsiga taldrikud ära. Teenija tuleb tagasi, vaatab, vaatab, ei usu silmi — taldrikud kadunud. Muidugi ei oska ta seda kuidagi seletada. Läheb kööki. Ehk ei viinudki veel taldrikuid lauale? Sel ajal paneme meie taldrikud tagasi, endid pööraselt lõbustades. Teenija tuleb tagasi — tõesti, see on ju nõidus! Korra katsetamise ka

emaga. Aga näe, ema sai aru, et mitte mõni üleinimlik jõud neid taldrikuid ära ei tõsta, vaid ta armas tütar Ella. Sest ajast kadus tuju sel teel endid lõbustada.

Kes teab mis lollustega meie veel oleksime hakkama saanud ja mis välja mõelnud, kui mitte kooliaeg poleks kätte jõudnud.

Ella Lukk.

*E. N. K. S. Tütarl. Gümnn. õpilaskonna ringide juhatajad.
Istuvad (vasakult paremale): A. Pärn, H. Koppel, N. Suu;
Seisavad (vasakult paremale): L. Rammul, O. Paris, O. Hain,
E. Pastik, L. Hallap.*

Vähemaid teateid.

Laupäeval 4. mail korraldas E. N. K. S. T. Gümnn. vilistlaskogu abiturientidele tutvumisõhtu, mis oli esmakordne. Abituriente oli ilmunud suurel hulgal, samuti ka vilistlasi, enamasti varematest lendudest. Teeklaasi ja küpsiste juures vesteldes olid kõik kõige paremas tujus. Hästi õnnestusid vilistlaste prl. Tralla (deklamatsioonid) ja prl. Gern'i (tantsud) ettekanded. Ülevas meeleolus lahkusid abiturientid. Õhtu oli kõigiti õnnestunud.

*

Õpilaste kirjandusring korraldas käesoleva õppeaasta teisel semestril juttude ja näidendite võistluse. Oli esitatud viis tööd, nendest neli kirjandit: »Mälestus«, »Kui langes lumehelbeid«, »Hullumeelsete suvila«, »Laale«. Ainuke esitatud näidend oli »Järeleaitamistund«.

Žürii otsustas anda jutustusele »Laale« teine auhind — 5 krooni. Autoriks osutus IV hum.-klassi õpilane Tamara Preobraženski. Töö on paigutatud käesolevasse »Karuohaka« numbrisse. Esimese auhinna vääriliseks ei tunnustanud žürii ühtki tööd. Samuti ei antud välja kolmandat auhinda.

*

E. N. K. S. T. Gümnaasiumi õpilaskonnal on üheksa eneseharimisringi: kirjanduse ja kunsti, karskus-, usulis-eetiline, võõrkeelte, muusika-, tehnika-, spordi-, näite- ja majapidamisring. Õpilaskonna juhatus valvab ringide tegevuse järele. 1934./35. õppeaastal on õpilaskond avaldanud järgmist tegevust: 20. nov. l. a. korraldas juhatus omavahelise vesteõhtu, kus õpet. prl. V. Johanson kõnles oma huvitavast reisist Hispaaniasse 1934. a. suvel. 9. veebr. s. a. oli rikkaliku

eeskavaga traditsiooniline pidu, mis ka aineliselt õnnestus. 23. veebr. s. a. korraldati piduõhtu koos Hugo Treffneri Gümnaasiumi õpilaskonnaga allvee-laevastiku heaks Muusikalise osa kavast täitsid treffneristid, E. N. K. S. Tüt. Güm. õpilased esinesid näidendiga.

Karskusring »Aita« (liikmete üldarv 109, seega kõige suurem ring) pühitses 1. det. l. a. 13. aastapäeva. Osavõtjate hulgas oli ka külalisi teiste koolide karskusringidest ning tuntud karskustegelased pr. Mäelo ja

hr. Olup. 30. jaan. s. a. korraldati omavaheline referaadi-õhtu, kus püüti ringi liikmetele anda võimalust vabaks eneseavaldamiseks. Koos H. Treffneri Güm. karskusringiga peeti kaks huviohtut: 2. nov. l. a. ja 21. märtsil s. a. Kanti ette karskussisulisi referaate. Õhtuid kaunistasid veel muusikalised ettekanded. Ring võttis esindaja kaudu osa VIII Noorsoo Karskuskongressist. Teiste ringide tegevusest toome ülevaate järgmises »Karuohaka« numbris

